

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Identifikation

Kommunenr. 487	Kommune Tranekær		
Kategori Arkitektoniske elementer der viser en historisk/social udvikling (3)			
Lokalitet Landområdet			
Emne Kirker		Sted Tranekær	
Registreringsdato forår 2002	Registrator JEJ/RM	Arkiv nr.	Løbenr. 11

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

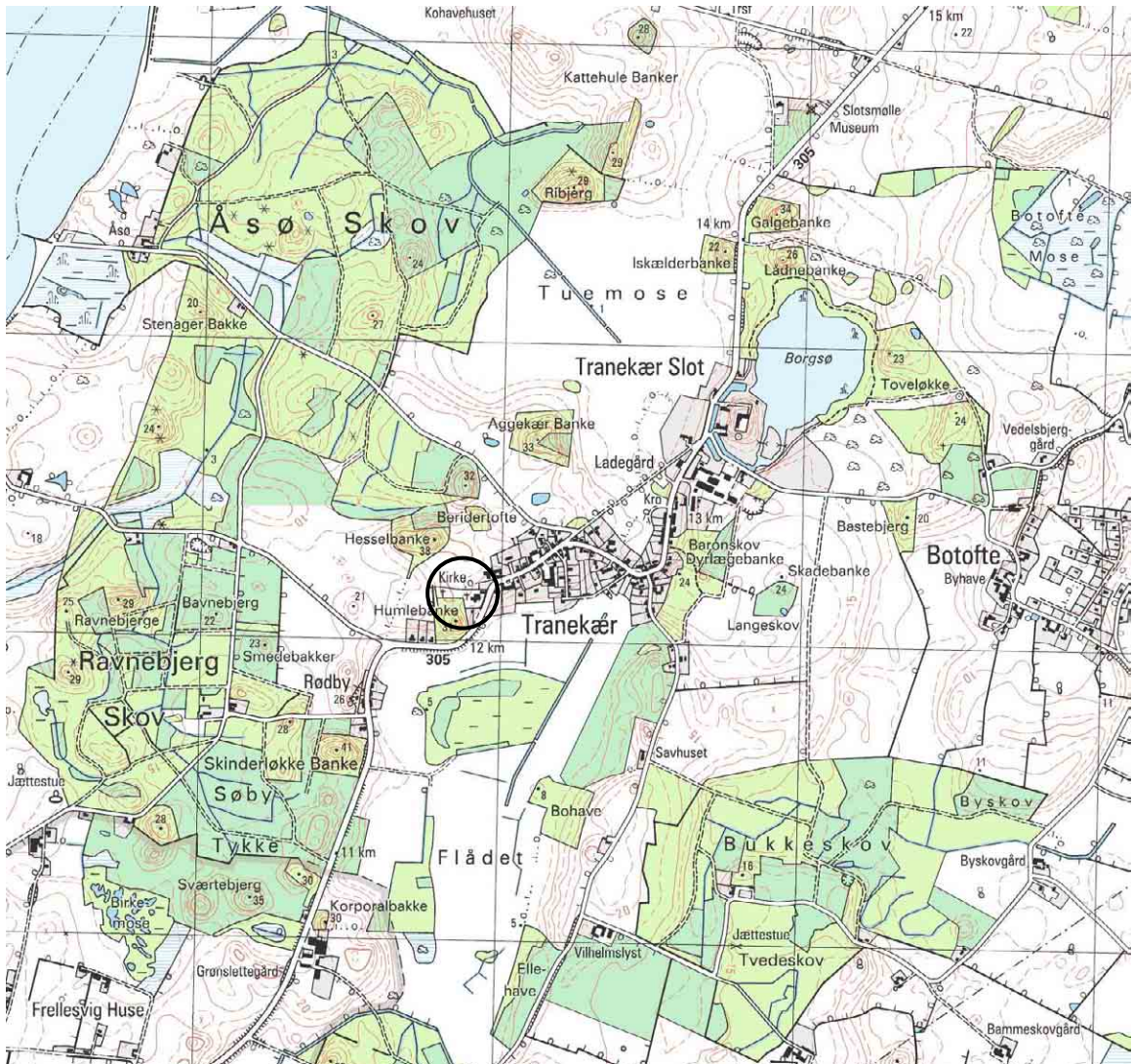
Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Sammenfatning

Kommunetr. nr. 487	Kommune Tranekær	
Emne Kirker		Sted Tranekær

Tranekær kirke ligger i den vestlige udkant af Tranekær. Den danner sit eget lille gejstlige kulturlandskab af kirkebygninger og kirkegård, men indgår også i Tranekær Slots og landsbyens større kulturlandskab, hvor den danner et modpunkt til herregården i nord.

Tranekær kirke, kortudsnit i mål 1 : 25.000

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Kirken ligger højt umiddelbart vest for landevejen, men alligevel i læ af den store skovklædte hatbakke, Humlebanke, der med sine 31 meter næsten skjuler kirken når man kommer fra syd. Men efter vejsvinget uden om bakken åbenbarer kirken sig i al sin herlighed. Den er bygget ca. 1450 og viet til Vor Frue. Tidligere har der på samme sted ligget en kirke fra det 12. århundrede, bygget i den landsbykirkestil, som endnu kan ses af den gamle kirkelade til højre for indgangslågen.

Kirken fremstår gulkalket i en let gotiseret form med gavlvendt kapel. Tårnet afsluttes af en mangelantet top med en række smågavle, hvis tagflader løber af på det oprejste spir. Kirken omgives af en smukt terrasseret kirkegård med imponerende rækker af gamle linde- og kastanjetrær.

Tranekær kirke - Tranekær By

Tranekær kirke set fra den foranliggende parkeringsplads mod

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

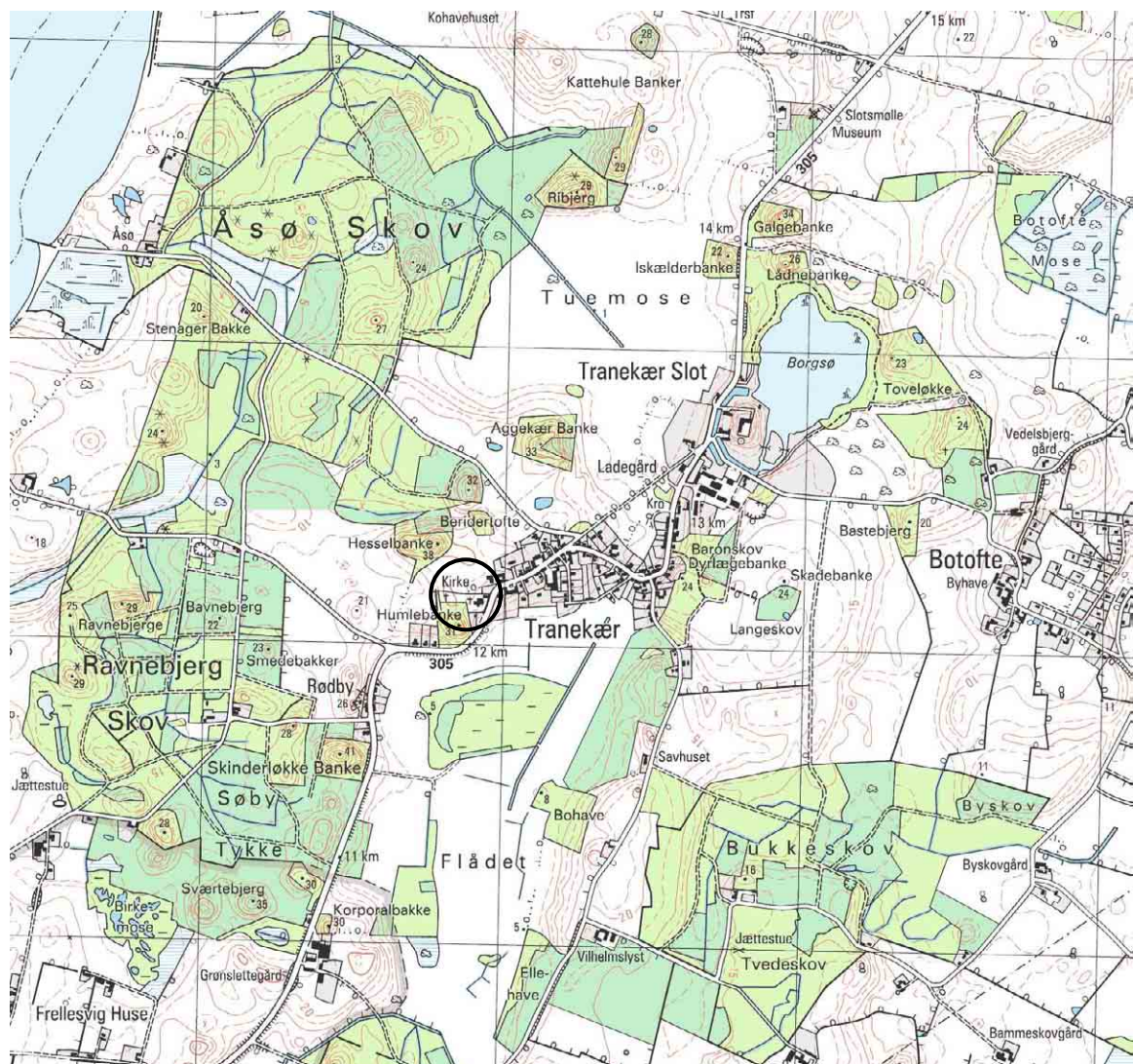
Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Naturgrundlag

Kommunenumr. 487	Kommune Tranekær	
Emne Kirker		Sted Tranekær

Tranekær sogn består af en bølgende bundmoræne med mange, ofte skovbevoksede hatbakker. Vest og øst for Tranekær findes sandede jorde som mest er skovklædte. Fra nord til syd strækker sig et lavtliggende mosedrag, begyndende ved Korsebølle i nord over Tuemose (tidl. Tranekær Sø) og Flådet (tidl. Basballe Sø) til Stengade Sø i syd. Tuemose og Flådet er blevet afvandret 1952-1955. Også mod øst findes et strøg af moser, Botofte Mose, Tøvelsø Mose, Skovmose og Tranekær Mose. På østkysten veksler lave klinter med inddigede strandenge. Tranekær kirke er opført ved østsiden af den markante hatbakke, Humlebanke.

Tranekær kirke, kortudsnit i mål 1 : 25.000

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Kulturhistorie

Kommunenr. 487	Kommune Tranekær
Emne Kirker	Sted Tranekær

Tranekær kirke ligger i den vestlige udkant af Tranekær. Den danner sit eget lille gejstlige kulturlandskab af kirkebygninger og kirkegård, men indgår også i Tranekær Slots og landsbyens større kulturlandskab, hvor den danner et modpunkt til herregården i nord. Også rent bygningshistorisk er kirken stærkt præget af nærheden til den store hovedgård.

Tranekær kirkes tilhørsforhold til Ahlefeldt-slægten går helt tilbage til storkansleren Frederik Ahlefeldts tid, 1659. Først i 1942 overgik kirken til fælleseje. Den er bygget ca. 1450 og viet til Vor Frue. Tidligere har der på samme sted ligget en kirke fra det 12. århundrede, bygget i den landsbykirkestil, som endnu kan ses af den gamle kirkelade til højre for indgangslågen.

Kirkens nuværende fremtoning udefra og indefra bærer præg af større ombygninger. Den første i 1804 var foranlediget af "Generalen" Frederik Ahlefeldt-Laurvig (1760 - 1832) og den anden i 1886, hvor bl.a. den gule cementpuds blev påført kirken.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Arkitektur og bebyggelse

Kommunenr. 487	Kommune Tranekær	
Emne Kirker		Sted Tranekær

Kirken ligger højt umiddelbart vest for landevejen, men alligevel i læ af den store skovklædte hatbakke, Humlebanke, der med sine 31 meter næsten skjuler kirken når man kommer fra syd. Men efter vejsvinget uden om bakken åbenbarer kirken sig i al sin herlighed.

Tranekær kirke er fra senmiddelalderen og bestod oprindeligt af et sengotisk langhus med tårn på nordsiden, men fik gennem ombygninger i 1804 og 1886 den nuværende udformning. Den fremstår i dag gulkalket i en let gotiseret form med gavlvendt kapel. Tårnet afsluttes af en mangelkantet top med en række smågavle, hvis tagflader løber af på det oprejste spir. Kirken omgives af en smukt terrasseret kirkegård med imponerende rækker af gamle linde- og kastanjetræer.

Som kirkegårdens måske største prydding flankeres indgangspartiet med de store murede piller af to meget imponerende lindetræer. Træerne som er ca. 250 år gamle hører til blandt de største i Danmark.

Tranekær Kirke er sammen med slottet byens mest betydningsfulde bygning. De står i hver sin ende af byen, og konstituerer med hvert sit spir, byens fysiske og sociale orden.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

På Tranekær kirkegård ligger to af de russiske krigsfanger som strandede ved Påø Strand begravet.

Kirkebæk ved roden af et af de store lindetræer foran kirken.